

Spelarit

No. 7.85

LASTEN OMAT MYYJÄISET

JÄRJESTETÄÄN 23.11 LAUANTAINA
KIMONKUJAN KOULULLA HAKUNI-
LASSA KLO 10.00 - 13.00

TOIVOMME LASTEN VANHEMPIEN
AKTIIVISTA OSANOTTOA.

TÄRKEMPIÄ TIETÖJÄ SAA

HILKALTA PUH 3451238

RAINELTA PUH. 8726272

SIRPALTA JA

MATILTA PUH. 538719

lapset !

lapset !

lapset !

lapset !

lapset !

lapset !

Joulumyyjäiset 2

Mikkolanpuiston nuorisotalolla

16. 11
klo 9-13

SPELARI T HARJOITUKSISSA

Lauantaisin Martinlaakson nuorisotalon ohi klo 14-16 kulkevat ulkoilijat kuulevat avonaisista ikkunoista kaikuvaa kansanmusiikkia. Lähempi tutustuminen osoittaa, että nuorisotalon salissa harjoittelee Spelareiden monilukuinen joukko, 10-13 soittajaa. Soittokunta on asettunut puoliympyrän muotoon kuin sinfoniaorkesteri ikään ja keskellä seisoo mustapartainen mies soittoa johtamassa. Vasemmassa reunassa soittavat viulut, oikealla harmonikat ja takarivissä komppailevat kitarat ja keskivaiheilta kuuluvat klarinetin heleät luritukset.

Kuukauden ensimmäisenä lauontaina harjoittelaa tanhuohjelmistoa. Tarkoituksena on, että tanhuohjelman runko tulee kaikille tutuksi. Näin emme joudu pulaan, vaikka joku pelimanni sattuisi sairastumaan juuri ennen esitystä: tuuraajia riittää. Kuukauden kolmena muuna lauontaina harjoitellaan pelimannimusiikkia.

Syksyn harjoittelu on tuottanut ensimmäiset tuloksensa. Värikäs orkesterimme sonnustautui Spelareiden hillittyyn siniseen paitaan ja kiipesi Karjalantalon esiintymislavalle tanssitapasoittoihin. Yleisö tuntui pitävän soitosta, sillä johtajan kautta välitettiin orkesterille monet kiitokset. Joukkomme lukumäärä tuntui myös kerättävän ihmetystä. "Mitäs me, Suomen suurin tanhuorkesteri", virkkoi eräs pelimanni. Orkesterinjohtaja oli niin tohkeissaan illan loputtua, että ei ollut nahoissaan pysyä. Vaatimattominahan me olemme itseämme pitäneet, mutta nyt oli vaatimattomuus kaukana johtajan mielenilmauksista ja orkesteri sai pelkkää kiitosta ja ylistystä.

Orkesterissamme on edustettuna melkein kaikki ikäkaudet aivan pikkulapsia lukuun ottamatta. Eri ikäisten soittajien yhdessä-olo ja harjoittelu on antoisaa. Meillä on harmaapäisten pelimannien jämerää elämänviisautta ja huumoria ja joukossa soi nuorimpien pelimannityttöjen nauru kuin pimpparaudan heleä kilkahdus.

Joukkoa harjoitteluinnon ja koon perusteella meillä on tulevaisuus edessämme. Monet haasteet odottavat.

Apupelimanni E-LH

KIRJOITUKSIA KAIVATAAN

Hyvät Spelarit

Tämän lehtemme eräs tarkoitus on merkitä muistiin Spelareiden historiaa. Jotta meillä olisi "mustaa valkoisella" julkipolvien ihmeteltäväksi, pitäisi lehdellemme saada useampia kirjoittajia. Kirjoitusten ei tarvitse olla mitään kaunokinjallisia tuotteita ja jopa kielivirheetkin lupaa toimitus korjata. Siispä kaikki soittajat ja tanhuajat, nyt kynä käteen! Aiheiksi sopivat kaikki tavanomaisiltakin tuntuvat tapahtumat harjoituksissa, eritilaisuuksissa, tanhuamiseen ja soittamiseen liittyvät vitsit, kommellukset harjoituksissa ja esityksissä, runot, kokemukset matkoilta, mielipiteet jne.

Toimitussihteeri

TYKKIMYSSYN TARINA

Suurella osalla meistä soittajista ja tanssijista keikkuu juhlatilaisuuksissa ja esiintymisissä päässämme tykkimyssy. Silloin, kun en itse vielä aktiivisesti harrastanut kansanperinnettä, oli mielessäni kysymys: Tykkimyssy - mikä TYKKI? Tykin kanssa myssyllämme ei kuitenkaan ole mitään tekemistä. Sana tykki tulee ruotsin sanasta stycke: kappale. Kun esiäitimme 1700-luvulta alkaen valmistsivat tykkimys-syjä, tehtiin myssyn pitsi yhdestä määntämisestä kappaleesta - stycke.

Tykkimyssy kehittyi ns. Maria Stuart -pähkinästä ja se oli 1500-luvulla ajan muotivaatteeseen kuuluva vaateparsi. Kaikkihan me olemme historiainkinjojen lehdillä nähneet kuvan tästä kalvokkaasta ja vakavasta Skotlannin kuningattaresta päässään pitsein ja kinjomuksin somistettu tiukasti päänmyötäinen myssy, jossa tyypillisenä piirteenä on otsalle laskeutuva herttamainen kaarroke.

Tykkimyssy tuli Suomeen Ruotsin kautta 1700-luvulla ja se levisi ympäri Suomea, lukuun ottamatta pohjoisinta Lappia ja Itä-Karjalaa. Myssyä käytettiin juhlatilaisuuksissa, erityisesti hautajaisissa ja rippijuhlissa, jolloin sen väri oli musta tai valkoinen. Tykkimyssy oli kallis ja tavoiteltu ylellisyystarvike. On helppo kuvitella, kuinka esiäitimme hartaina ja ylpeinä ottivat tykkimyssynsä esiin varta vasten sitä varten valmistetusta rasiasta, "nätystä", joksi sitä Hämeessä kutsuttiin, ja pukivat myssyn päähänsä vasta kiikkon porstuassa tai juhlapaikalla.

Aikana, jolloin kaikkea maallista koreutta pidettiin turhuutena ja syntinä, oli tykkimyssy hurskastelijoiden paheksuma maallisuuden osoitus. Vuonna 1726 vaasalainen piika Susanna Matintytär sai kahdeksan vuorokautta vettä ja leipää, koska oli käynyt ehtoollisella päässään kirkkaan vihreä, silkkinen, leveällä nauhanuusukkeella varustettu tykkimyssy.

Vanhimmat tykkimyssyt olivat kookkaita ja niille oli tyypillistä etureunan herttainen muoto, joka tuli syvälle otsan päälle. Ajan mittaan päähine kuitenkin pieneni pelkäksi korupäähineeksi ja samalla etureunakin muuttui melkein suoraksi, mikä on nähtävissä esimerkiksi omassa Helsingin pitäjän tykkimyssyssämme. Hienon tykkimyssyn kangas oli alkuun samettia ja muuttui vähitellen silkiksi. Muita kangaslaatuja olivat mm. karttuuni, tafti, palttina, damasti ja brokadi. Tavallisimmin myssy kirjailtiin kasviaihein. Kansainvälisen kaupan vilkastuessa 1700-luvulla alettiin tykkimyssyihin käyttää ulkomailta hankittuja pitsejä. Esimerkiksi pohjanmaalaisissa tykkimyssyissä käytettiin Danzigilaista pitsiä. Aivan epäilemättä esiäitimme ostivat myös kuuluisaa Brysselinpitsiä, jollaisen koristuksen omakin myssyni sai viime kesän Belgian matkalla. Tykkimyssy jäi pois käytöstä 1840-1890 -luvulla.

Nykyisin tykkimyssyn käyttö rajoittuu melkein yksinomaan kansantanssi- ja musiikkiväen yhteisiin tilaisuuksiin. Jonkin verran sitä näkee erilaisissa isänmaallisissa juhlissa ja presidentin linnan kutsuilla.

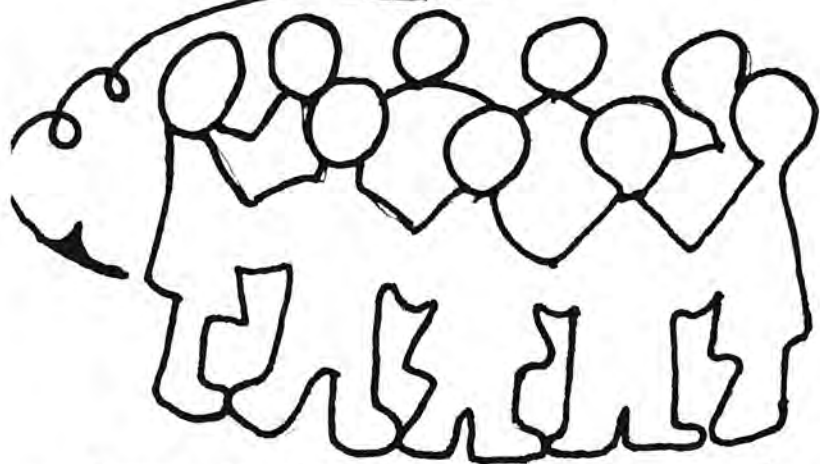
5.

SYYSKOKOUS

Helsingin pitäjän tanhujat js spelarit
ry.:n sääntömääräinen syyskokous pide-
tään Martinlaakson nuorisotalolla
30.11.1985 klo 14.00.

Johdokunta

Joulu myyjäiset

Martinlaakson nuorisotalolla

30.11.

klo 9-13

SPELARI

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhaujat
ja spelarit ry.

Toimituskunta: Hilding Haaparinne ja
Eeva-Liisa Honkanen